
NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL

INTEGRITÁSJELENTÉS

a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál 2016. évben végrehajtott szervezeti integritással kapcsolatos feladatokról

Az integritás a jogszabályokban meghatározott szervezeti célokkal és elvekkel összhangban megvalósuló olyan tevékenység, amelynek során a célok legteljesebb megvalósulása érdekében a szervezet létrehozza azokat a körülményeket, amelyek ellenállóvá teszik a korrupcióval szemben és egyben megermentik a szabályozott, kontrollált és hatékony működés feltételeit. Az integritás alapon működtetett szervezet – rendeltetésének megfelelően – képes ellátni a feladatait, tevékenysége átlátható, etikus és elszámoltatható. Az integritásnak ezért tartósan be kell épülnie a működésbe és állandó helyet kell kapnia a szervezet fejlesztésében, belső kontrollrendszerében, minőségirányításában, amely hosszú távon a szervezeti kultúra színvonalának emelkedését eredményezi.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal – mindezen körülmények miatt – csatlakozott az Integritás Támogatók Köréhez, amellyel vállalta, hogy az Állami Számvevőszék évenkénti integritás felmérésében részt vesz annak érdekében, hogy a közszféra egyik legnagyobb intézményeként a korrupciós kockázatainak és egyes szervezeti kockázataival szembeni védettségét feltérképezze és ennek alapján a szervezeti integritását megerősítse. A hivatal a felméréshez való csatlakozással és az évenkénti együttműködéssel azt kívánta hangsúlyozni, hogy kiemelten fontosnak tartja a szervezet korrupciós kockázatokkal szembeni ellenálló képességének erősítését és nyitott a korrupciós kockázatok kezelését célzó újabb módszerek bevezetésére, alkalmazására. A korábbi években a hivatal három alkalommal vett részt az integritás felmérésben, míg 2016 évben ilyen felkérés az Állami Számvevőszék részéről nem érkezett.

Az integritási és korrupciós kockázatok kezelésében való közreműködésre a hivatal vezetője integritás tanácsadót jelölt ki és közvetlen irányítása alatt biztonsági szervezet működik a hivatali foglalkoztatottak által elkövetett közélet tisztaságát sértő cselekmények, visszaélések, szabálytalanságok megelőzésére, megszakítására és feltárására. A NAV 2016. évi korrupció-megelőzési intézkedési tervében foglalt feladatok végrehajtásra kerültek, az integritásirányítási rendszerről szóló belső norma kiadása a hivatal átszervezése miatt a későbbiekben várható.

Az elmúlt évben megtörtént a Nemzeti Adó- és Vámhivatal átszervezése, amelynek során – egyebek mellett – a háromszintű szervezetből kétszintű szervezet (Központi Irányítás, területi szervek) került kialakításra és szervezeti szinten megtörtént a vámszakmai és adószakmai terület teljes körű integrációja, továbbá az új struktúrának és feladatoknak megfelelő optimális létszámviszonyok meghatározása. Az átszervezéssel olyan hivatal került létrehozásra, amelynek világos a szervezeti struktúrája, egyértelműek a felelősségi, hatásköri viszonyai és feladatai, meghatározottak az etikai elvárások a szervezet minden szintjén, biztosított a szervezeti célok, értékek és elvek irányában való elkötelezettség, és amely közigazgatási szerv a szolgáltató tevékenységének erősítésével eredményesen látja el a számára meghatározott feladatokat.

Szabályozottság, feladat- és felelősségi körök

A hivatal feladat- és hatáskörét jogszabályok határozzák meg, a feladatok szervezeti szintenkénti bontását a NAV SZMSZ tartalmazza, míg a konkrét, részletes feladatmegosztás a NAV szervek ügyrendjeiben került meghatározásra. A jogszabályok mellett a működést közjogi szervezetszabályozó eszközök és NAV rendelkezések határozzák meg. A hivatal teljes tevékenységét lefedő belső szabályok a szakmai irányítás és vezetés, a belső működés körében határoznak meg kötelező feladatokat és végrehajtási szabályokat, az egyes foglalkoztatottak feladatkörét, jogait, kötelezettségeit, felelősségét külön irányító eszközök és munkaköri leírások rögzítik. A NAV belső informatikai hálózatában a NAV szervezetre vonatkozó összes rendelkezés elérhető valamennyi foglalkoztatott számára. Az egyes foglalkoztatási jogviszonyokat meghatározó törvények általánosságban határozzák meg a foglalkoztatottakkal szembeni etikai követelményeket, míg az eltérő jogviszonyokhoz igazodó speciális elvárásokat a Magyar Kormánytisztviselői Kar Hivatásetikai Kódexe, valamint a Magyar Rendvédelmi Kar Hivatásetikai Kódexe tartalmazza.

Irányítási eszközök felülvizsgálata

A kérdéses évben felülvizsgálatra kerültek mindazon belső irányítási eszközök, amelyek összefüggésbe hozhatók az integritási rendszer felépítésével, szabályozott, hatékony és eredményes folytatásával, felhasználva a kiadásuk óta eltelt időben szerzett szakmai és gyakorlati tapasztalatokat. Ennek keretében felülvizsgálatra, majd ezt követően kiadásra került a foglalkoztatási szabályzat, az egységes belső kontrollrendszerrel szóló szabályzat, a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló szabályzat, a belső ellenőrzésről szóló szabályzat, a közbeszerzési szabályzat, a vizsgálati szabályzat és a biztonsági ellenőrzésről szóló szabályzat, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló szabályzat.

Egységes belső kontrollrendszer

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál – a vonatkozó szabályzat alapján – a hivatal hatékony feladatellátása érdekében valamennyi működési folyamatban kialakításra és beillesztésre kerültek a belső kontrollt szolgáló tevékenységek, amelyek a szervezeti

hierarchia minden szintjén és minden működési területén megjelennek. A kontrolltevékenységek felölelik mindazokat az előírásokat és eljárásokat, amelyek biztosítják, hogy a megfogalmazott célok elérésének esélye – ezáltal a NAV teljesítménye – egy adott kockázat mérséklése által növekedjen. Kidolgozottak a Központi Irányítás és területi szervek ellenőrzési nyomvonalai, amely annak ellenőrzésére ad lehetőséget, hogy az elvégzett munkafolyamat megfelel-e a jogszabályi előírásoknak, belső utasításoknak, valamint a folyamatos, hatékony és célszerű munkavégzés követelményeinek. Az ellenőrzési nyomvonalak tartalmazzák a felelősségi és információs szinteket, kapcsolatokat, az irányítási, ellenőrzési folyamatokat, lehetővé téve azok nyomon követését illetőleg utólagos ellenőrzését. Ennek keretében kialakítottuk és működtetjük a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét. A NAV működési folyamatait érintő kockázatok feltárása és meghatározása, továbbá ezen kockázatok megelőzése, csökkentése vagy megszüntetése érdekében az integrált kockázatkezelési rendszer kialakítása megtörtént. A NAV éves intézményi munkaterveiben meghatározott feladatok végrehajtásának, valamint az intézményi stratégiában kitűzött célok elérésének nyomon követése, értékelése, illetve a megvalósításról szóló beszámoló elkészítése a stratégiai információs és monitoring alkalmazás segítségével (STRATMON rendszer) valósul meg.

Integritás honlap

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal internetes portálján keresztül elérhetővé vált az integritás témakörben közzétett általános tájékoztató anyag amely az érdeklődők számára bemutatja a tevékenység jogszabályi alapját, a hivatali szervezet integritással kapcsolatos célkitűzéseit, értékeit, a hivatali foglalkoztatottakkal szemben elvárt magatartásformákat. A közzétett e-mail elérhetőségen keresztül lehetőséget nyújt az állampolgároknak és a hivatali foglalkoztatottnak, hogy integritás tárgy körben kérdéseket tegyenek fel, vagy tanácsot kérjenek, illetőleg a közélet tisztaságát sértő visszaélésekről, korrupciós cselekményekről, szabálytalanságokról, és ezekhez kapcsolódó egyéb eseményekről elektronikus formában bejelentést tegyenek. A belső elérhetőségű intranetes honlapon megtekinthetők az éves jelentések, intézkedési tervek, a vonatkozó jogszabályok gyűjteménye, etikai esetpéldák, integritás felmérés során kitöltött kérdőívek.

Biztonsági ellenőrzés

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz közszolgálati jogviszonyba, illetőleg munkaviszonyba felvételre jelentkezők esetében, továbbá a már állományban lévők áthelyezése, vezetői kinevezése előtt 662 biztonsági ellenőrzés került lefolytatásra a személyben rejlő biztonsági kockázati tényezők feltárása céljából, annak érdekében, hogy a hivatali szervezetben feddhetetlen, megbízható, a jogszabályokat betartó, tevékenységüket pártatlanul és befolyásmentesen végző kormánytisztviselők, kormányzati ügykezelők és munkavállalók kerüljenek foglalkoztatásra. A hivatásos pénzügyőri jogviszonyba jelentkezők esetében egészségügyi és pszichológiai alkalmassági vizsgálatnak is meg kell felelnie a jelölteknek, mely utóbbi vizsgálat többek között kiterjed a visszaélésekre, szabálytalanságok elkövetésére hajlamosító körülmények vizsgálatára is. A hivatásos pénzügyőri állomány

alkalmazási feltételéhez tartozik még az állománykategória vonatkozásában a Nemzeti Védelmi Szolgálat által végzett kifogástalan életvitel ellenőrzés. Mindezek alapján a hivatalhoz csak olyan jelentkező vehető fel a különböző jogviszonyokba, aki hatósági erkölcsi bizonyítvány alapján büntetlen előéletű, büntetőeljárás hatálya alatt nem áll, rendelkezik kockázatmentes biztonsági ellenőrzéssel vagy kifogástalan életvitel ellenőrzéssel, egészségügyileg alkalmas, és megfelel a munkakörre előírt képesítési követelményeknek.

Panaszok és közérdekű bejelentések kezelése

A panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló törvényi rendelkezések szerint a NAV SZMSZ-ben, a NAV Központi Irányításának Ügyrendjében és Vizsgálati Szabályzatban foglaltak alapján 381 esetben végrehajtásra került a hivatali foglalkoztatottak feddhetetlenségét érintő, a közélet tisztaságának megsértésére vonatkozó, korrupcióra utaló panaszok, közérdekű bejelentések kivizsgálása, illetőleg a hivatalból tudomásra jutott visszaélésre utaló adatok, információk ellenőrzése. Azokban az esetekben, amikor a közérdekű bejelentés azonosíthatatlan személytől származott, egyedileg értékelésre került, hogy a beadvány tartalmaz-e olyan súlyos jog- vagy érdeksérelemre vonatkozó megállapítást, amely a bejelentő névtelensége ellenére jogalapot teremtett vizsgálat elrendelésére. A vizsgálatok eredményeinek és megállapításainak figyelembevételével, amennyiben a visszaéléssel kapcsolatos gyanú alátámasztható volt, intézkedésként büntető feljelentés megtételére, fegyelmi eljárás lefolytatására, valamint etikai eljárás lefolytatásának kezdeményezésére került sor. Bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt csalás, közokirat hamisítás, hivatali visszaélés, hivatali vesztegetés, költségvetési csalás, magánokirat hamisítás miatt 7 fővel szemben kezdeményeztünk büntetőeljárást. Az adatvédelmi és informatikai biztonsági szabályok megsértésével elkövetett jogosulatlan adatkezelés, a különböző eljárási rendekbe ütköző szakszerűtlen munkavégzés, a vonatkozó törvényi szabályozásban foglalt összeférhetetlenségi szabályok megsértésével megvalósuló fegyelmi vétségek miatt 49 fővel szemben került sor fegyelmi eljárás lefolytatására, illetőleg 2 fővel szemben etikai vétség miatt eljárás kezdeményezésére. A vizsgálatok megállapításai alapján jelentős számban állapítottuk meg a bejelentésben érintett NAV foglalkoztatott szabályszerű munkavégzését a beadványokban foglalt bejelentői állításokkal ellentétben.

Figyelmet fordítottuk az integritást sértő cselekmény elkövetését lehetővé tevő okok feltárására és a megelőzés érdekében indokolt eljárások bevezetésére, illetve szükség esetén a szabályozás szigorítására vagy képzés, oktatás, tájékoztatás kiterjesztésére vonatkozóan.

A beszámolási évben elkészült a feltárt bűncselekmények és fegyelemsértések eseteinek anonimizált módon történő feldolgozása, feltárva a jogsértést vagy szabálytalanságot lehetővé tevő okokat és körülményeket. Az esetgyűjtemény válogatása alkalmas az oktatási és képzési területen, szakmai előadásokon történő ismertetésre, valamint vezetői értekezletek napirendjeként megtárgyalásra és megvitatásra, amely a prevenció és szemléletformálás szempontjából hasznosítható.

Integritás oktatás, -képzés

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal intézményi stratégiájának megfelelően kiemelten kezelt kérdéskör az integritás témakörének oktatása. Az egynapos interaktív oktatás belső oktatói kör felkészítésével, illetve a saját program kialakításával a Nemzeti Közszerológati Egyetem oktatói által tartott felkészítést összegezte, valamint az általuk kidolgozott képzési programot hivatali szervezetünkre formálta. A beszámolási évben már kizárólag belső NAV oktatókkal megvalósuló tanfolyami képzési módszertana szakított a „frontális oktatás” végrehajtásával és helyette a kiscsoportokban történő feladatmegoldás adta a témakör feldolgozásának keretét, amelynek során interaktív jelleggel mindenki véleményt nyilváníthatott, ezzel is elősegítve az integritással kapcsolatos közös együttgondolkodást. Az elindított képzési program a visszajelzések alapján felülmúlta a résztvevők előzetes elvárásait, mivel kiemelték, hogy megfelelő súlyú volt a gyakorlati megközelítés, így a képzés nem a jogszabály és eljárási rendek ismertetését tartalmazta, hanem egy szélesebb körű, gyakorlatiasabb kitekintést adott a témában. Az oktatási tematikában nem a szabályozás, illetve büntetés hangsúlyozása volt a cél, hanem a közösségekben megjelenő törvényszerűségekre, folyamatokra történő rávilágítás, az okok és a helyes viselkedés, valamint megelőzés tudatosítása a vezetői és ügyintézői szemszögből egyaránt. A képzések 15 csoportban kerültek végrehajtásra, amelynek keretében 205 fő vezető és ügyintéző részesült integritás képzésben. A további cél a személyes jelenléte igénylő tanfolyamok mellett az e-learning formában kidolgozott integritás tananyag elektronikus képzési rendszerünkben való felhasználása, ezzel lehetőséget biztosítva a résztvevő személyi állomány kiterjesztésére, bővítésére. A hivatalhoz felvételt nyert munkatársak alapképzésében a „NAV szervezeti alapismeretek” modul keretében oktatás tárgyát képezi az integritással kapcsolatos témakör.

Összeférhetlenségre vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló törvény határozza meg, hogy a kormánytisztviselő, a pénzügyőr, az ügykezelő munkavégzésre irányuló további jogviszonyt, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyt mely esetekben létesíthet, illetve folytathat, külön rendelkezéseket alkalmazva a vezető munkakört betöltő kormánytisztviselő és pénzügyőr esetében. A beszámolási évben megkezdődött a hivatal teljes személyi állománya vonatkozásában – a hivatkozott törvényben foglalt – összeférhetlenségi szabályok betartásának ütemezett ellenőrzése. Az ellenőrzés során a társas vállalkozások, társaságok, társadalmi szervezetek és költségvetési szervek adatai, valamint az egyéni vállalkozói, illetve az adószámmal rendelkező magánszemélyek adatállománya – kijelölt szempontrendszer követve – felülvizsgálatra került a foglalkoztatottak adataival. A további elemzés során figyelembe lett véve az adott személy munkaköre és beosztása, a tevékenység folytatására vonatkozó előzetes engedély megléte, vagy az előírt bejelentési kötelezettség teljesítése, ezáltal ellenőrizve és tényszerűen állást foglalva a feltárt jogviszony törvényi rendelkezésekkel meglévő összhangjában. Az ellenőrzések eredményeként feltárt szabálytalanság esetén megtörtént a törvényes állapot reparálására, és szükséges esetben a fegyelmi eljárás lefolytatására vonatkozó munkáltatói intézkedések bevezetése. A lezárt

összeférhetlenségi ellenőrzések alapján 19 főt érintően került sor különböző munkáltatói intézkedésre – adószám törlésére, nyilvántartási adatok aktualizálására, nyilatkozatásra stb. –, továbbá 4 fővel szemben fegyelmi eljárás kezdeményezésére került sor kötelezettség-szegés elkövetése miatt.

Adatkezelés jogszerűségének ellenőrzése

A vizsgált évben elkezdődött a Nemzeti Adó- és Vámhivatal területi szerveinél az adatkezelés jogszerűségének átfogó és ütemezett ellenőrzése. Az ellenőrzés az informatikai biztonsági naplóállomány felhasználásával és a kialakított metódus szerint a területi szervek kijelölt szervezeti egységeinél véletlenszerűen kiválasztott foglalkoztatottjainak a hivatal informatikai rendszereiben történő lekérdezési szabályszerűségének megállapítására, illetőleg visszaellenőrzésére irányul az előre kijelölt időintervallumokban. Az ellenőrzés alapvető célja annak megállapítása, hogy az adóitkot képező informatikai adatok kezelése az érintett részéről folyamatban lévő eljárásban vagy ahhoz kapcsolódóan szabályszerűen történt-e. Az ellenőrzés eredményeként négy esetben megállapítást és bizonyítást nyert az adatkezelés tekintetében az adatvédelmi vagy informatikai biztonsági szabályok megsértése ezért a munkáltatói jogkört gyakorló vezetők fegyelmi vétség elkövetése miatt fegyelmi eljárást folytattak le.

Az Integritásjelentésben hivatkozott integritás kockázatokat mérséklő kontrollok megléte – mint a szervezet belső szabályozottsága, a belső ellenőrzés, az etikai követelmények meghatározása, összeférhetlenségi helyzetek kezelése, adatkezelés jogszerűségnek ellenőrzése, panaszok és bejelentések kezelése, továbbá oktatás, képzés – hozzájárul a Nemzeti Adó- és Vámhivatal integritás kockázati tényezőkkel szembeni ellenálló képességének növeléséhez.